

Llibertat

Organ oficial antifeixista del consell municipal

Fins els adversaris reconeixen i saluden amb respecte l'heroisme inigualat de que fan gala els soldats de l'Exèrcit de la República.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 18 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dijous 8 setembre 1938 — NUM. 660

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSETES MES

Passen els bàrbars

Palamós i Guíxols

La Humanitat publica un article d'Emill Vigo que ens plau reproduir, amb referència al martirologi de la nostra Costa Brava, objectiu dels avions representants de la «civilització» feixista

Palamós i Guíxols són dues viles, grans i acollidores, de la Costa Brava. Netes i clares, infonen optimisme al cor i constitueixen el millor regal per a la mirada. Quina bella perspectiva d'esguardar les un dia assolellat i calm des d'un promontori o des de la mar! Llenca meravellosa d'aquest mosaic inigualable que és Catalunya, Palamós i Guíxols tenen tot l'encís de les viles marineres de la costa empordanesa. És un encís dolç que va guanyant l'ànima de tots els qui s'hi deixen caure i l'empresonen en el gaudi de les coses i la gent d'aquesta terra beneïda. Qui oblidarà, havent-ne gustat les delícies, la lluminositat inigualable de les cales i els pins—verd i blau bellament confós—que les envolten?

I la gent... Cordial, cor oberta, amb la franquesa com a norma i guia—tot el Baix Empordà és així—, la gent de Palamós i Guíxols fan de l'amistat un culte. Sent en el més profund de l'ànima l'amor al treball. I de una manera intensa i sentida, l'afeció més profunda a la llibertat i a la democràcia. Palamós i Guíxols, per obra dels seus ciutadans, han esdevingut, d'anys, un baluard inexpugnable dels nostres ideals.

Eren dues viles amb un somriure constant, amb l'optimisme a flor de llavi. Fetes per a una vida pacífica i bonrada, els estris de treball constituïen llur exponent més preat. Eren dues viles granes, obertes, prestes a viure dignament una vida tranquil·la i benestant. Riallades de la seva joventut; carrers plens d'animació; converses inacabables al Centre, comentant el darrer esdeveniment; festes inoblidables d'antany...

Qui pogués tornar hi! Perquè avui la rialla de Palamós i Guíxols s'ha transformat en un rictus profund de dolor. Per damunt les cases, els bàrbars hi han fet caure la metralla que mata i destrueix i anihila. I fa tants mesos d'això! Palamós i Guíxols, com Reus i Tarragona, com Tortosa i Granollers, figuren, de temps, en la llista de poblacions màrtirs. Martíri sentit en la carn dels seus fills, en les llars acollidores, en els passeigs i carrers tan ben cuidats, que ha tingut una agudització profundíssima aquests darrers dies en perpetrar-se unes agressions que han guanyat en salvatisme i vilèsia les que es portaven comeses.

Des de poc després d'iniciada la guerra, Palamós i Guíxols han hagut de suportar les agressions de la facció. Per aire i per mar, la metralla feixista ha anat obrint ferides profundes en les entranyes d'aquestes dues viles. Estoiçament, abnegadament, amb ràbia al cor i dolor en l'ànima, han anat aguantant les agressions iníquies d'alemanys i italians. Palamós i Guíxols han sabut donar—enmig del dolor i la tragèdia—un alt exemple de

serenitat. Han calgut els edificis, s'ha fet mal, molt de mal... La metralla ha segat moltes vides, ha torturat molts cossos innocents... Objectiu? Cap. Ni un. Assassinar, destruir, sembrar arreu una estela de terror. Aquests «senyors» que arreu veuen objectius—en el fons no són més que uns mal nascuts i un dubta si una mare pogué posar los al món—haurien de viure un d'aquests bombardeigs que solament pot concebre una ànima sàdica i emborderida. Aquests «senyors» podrien dir nos que significa destruir setanta cases, ensorrar uns banys magnífics, llançar bombes de doscents quilos damunt cascós urbans i indefensos; podrien dir nos quin significat té la destrucció dels hospitals i sobretot l'assassinat en massa de dotzenes i dotzenes de persones. Aquests «senyors» podrien anar a Palamós i a Guíxols i justificar ho als ulls del pare que ha perdut el fill, de la filla a qui mataren la mare, de la dona que ha perdut l'espòs. Podrien, planyivament, dir que és la guerra. Els escoprien al damunt el menyspreu més profund i els arrencarien una llengua que només serveix per abonar les vileses.

Davant les cases ensorrades, els carrers desfets, les llars desolades, un sent en el més profund de l'ésser un odi—intens i irrefrenable—contra els autors d'aquestes massacres esferidores i inexplicables.

El dia era tranquil. La vila feia la seva vida de sempre. Unes dones parlaven dels qui són al front. Una hi tenia el marit. L'altra, el fill. L'altra, el promès. L'altra, el germà. I una veu deia:

—Ell només pateix per nosaltres. Cada carta acaba amb la pregunta: «No han vingut? Aquests bombardeigs!»

La gent era a les fàbriques, als tallers, als obradors, als despatxos...

I, de sobte, es presentaren els «cavallers de l'aire». I, sense que res no ho justificés, deixaren caure les bombes damunt el casc de la població. Edificis que s'ensorren; crits llargs, profunds, plors histèrics... I els bàrbars, després de l'assassinat, s'allunyaren...

De les runes hom va extreure'n, trossets, els cossos de dones i criatures. Una, damunt el pit, hi tenia arrapada una nina... I en sorgiren els ferits desfets, horroritzats. I els punys es cloïen i els ulls espurnejaven de ràbia.

Heus ací el drama—sagnant, intens, continuat—que de tants mesos vinen Palamós i Guíxols. Passen els bàrbars per damunt el seu cel. I llancen la metralla i sembren la mort. És el càstig a la bellesa, al treball, a la simpatia, al liberalisme de Palamós i Guíxols? D'ací que la rialla cordial d'abans s'hagi convertit en aquest rictus de dolor amarg...

Siguem previsors

Construïm refugis immediatament

Sota aquests mateixos títols, el dia 5 de novembre de l'any passat, eren publicades al nostre diari local LLIBERTAT unes ratlles molt modestes de hom, però carregades de les millors intencions, perquè el fons essencial de l'esmentat article fós motiu de ràpida i permanent preocupació per tots els elements oficials i organitzacions polítiques i sindicals que directa o indirectament ho poguessin plasmar, a la fi de guanyar temps, en una realitat viva, si és que així ho creien interessant.

El tema encara, per dissort nostra, per als mataronins, és de palpitant actualitat. Tot l'article de llavors podria ésser íntegrament reproduït, però és preferible que només siguin textualment copiat els tres paràgrafs següents:

«Gairebé des del 19 de juliol, principalment quan els avions feixistes començaren a fer incursions i després bombardejar i metrallar les nostres poblacions civils, es ve parlant i escrivint contínuament de la necessitat de construir ràpidament refugis per la protecció de tots els ciutadans que ens trobem a la reraguarda. Naturalment que quan s'entén més aquesta necessitat és quan les ales negres han passat per aquesta o aquella població i han causat víctimes, com si en les nostres lamentacions i comentaris esdevinguessin resolucions pràctiques per a poder evitar les criminals gestes del feixisme internacional. Senzillament, d'una manera general, els nostres gemecs i planys només surten a la superfície quan en una dissortada població ja no s'hi pot fer absolutament res davant el mal produït.

Seria hora que ens preocupéssim amb molta més intensitat d'aquest importantíssim afer que ha de tenir per tots nosaltres la màxima preocupació, sens dubte el primer problema a resoldre si volem conservar així d'una certa manera relativa la nostra pròpia existència tan descurada i tan a l'atzar de la primera bèstia repugnant al servei de Mussolini i Hitler, amb el vist i plau de totes les democràcies vacil·lants.

És de creure que segurament aquest problema haurà passat moltes vegades al primer pla dels que poden ordenar i realitzar quelcom pràctic en aquest sentit, però les seves conseqüències immediates fins el moment actual són negatives. I essent llastimosament d'aquesta manera hem d'afermar-nos a guanyar temps i fer tasca constant i positiva perquè no esdevingui el reitreure'ns que hem fet tard. Si estem plenament massa con-

vençuts que l'aviació feixista assassina sense cap objectiu militar i sense contemplacions de cap mena les poblacions obertes i la seva constant preocupació és segar les vides dels nostres infants, dones i vells, com també les grans concentracions de ciutadans, ¿per què no reflexionem només un instant suposant les derivacions tràgiques per la nostra ciutat si no protegim amb tot l'abat que podem i que innegablement som capaçs les nostres escoles, fàbriques, tallers, oficines, caserna, cases d'assistència social i tota la població en general?»

A Mataró, doncs, ens trobem que essent una de les poblacions més importants de Catalunya, els ciutadans no tenen absolutament cap garantia per a poder almenys intentar la salvació de la seva vida. No es comprèn com després de vint i sis mesos llargs d'invasió italo-alemanya al nostre sòl de Catalunya i d'Espanya, encara no hàgim vist realitzat a la nostra ciutat ni un refugi, ni absolutament res pràctic que serveixi de protecció. Les nostres activitats en aquest aspecte fins avui són nul·les i majorment lamentables. I aquesta responsabilitat cal que la tinguem tots, DIRIGENTS I DIRIGITS, per no preocupar nos amb seriositat i urgència d'una inajornable necessitat tan humaníssima. Molt millor que un altre dia no ens tinguem tots plegats de picar el cap, car la guerra segueix essent llarga i dura amb les seves corresponents i cada dia més alarmants fatals derivacions. No crec que en bona lògica hi pugui haver ni un ciutadà que consideri que Mataró pot ésser una excepció per a prescindir de la construcció de refugis i llocs de protecció com a mesura preventiva. Altrament és de suposar que no al·legaria cap raó convincent. Moltes poblacions fins de molta menys categoria que la nostra ja tenen de temps el problema resolt i no els han construït pas perquè no els fossin útils. Els seus ciutadans us ho manifestaran molt millor que no pas hom.

Els moments històrics i tràgics que vivim són d'una responsabilitat enorme per a tothom. I LLIBERTAT, des de les seves planes, ha reclamat diferents vegades l'urgència d'aquesta tasca que per deixadesa de tots i per les raons que ho hagin pogut privar no s'ha vist encara favorablement la resolució definitiva que tots els mataronins esperem i desitgem de molt temps ençà. Fins ara no sembla sinó que tots ens hi demostrem indiferents, freds i fins insensibles davant la gravetat (oidà que no ens pertoqués mal

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durralí (St. Agustí), 55
Dissabtes, de 9 a 1

BARCELONA

Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Arribas i Universitat

De 4 a 7 tardes

TELEFON 72554

dels ma's) que aquesta dolorosa falla ens pot arribar a ocasionar.

Cal repetir-ho novament, puix encara hi s'om a temps. Siguem previsors! Construïm refugis immediatament! Encara que no ens tinguin de servir. Tant de bó que mai els tinguem de menester!!!

V. BARTRA P.

Tot el material inservible, com és ferro, metalls, draps, paper, etc., passarà a recollir-ho les

Brigades de Recuperació

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 7, el premi de vint-i cinc pessetes ha correspost al número 209.

Els números premiats amb tres pessetes són: 009, 109, 309, 409, 509, 609, 709, 809, 909.

—**OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científico Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pl, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarías i Ferreterías.

—**DEMÀ, AL CLAVÉ.** — Demà d vendres a la nit, tindrà lloc al Teatre Clavé una representació de la formosa obra lírica de Vives «Doña Francisquita», interpretada per destacats cantants. Aquesta representació organitzada per l'Agrupament d'Espectacles Públics, és a benefici de les institucions d'Assistència Social que sosté l'Excm. Ajuntament de Mataró.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

Fent l'aportació del material inservible, també contribuiràs a guanyar la guerra.

Brigades de Recuperació

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST.—A la zona de Gandesa, continua sense interrupció la dura lluita entaulada.

A les 19'15 hores d'ahir les forces al servei de la invasió desencadenaren un violentíssim atac contra les nostres posicions de la Serra de Cavalls, sobre les quals, durant tot el dia, havien descarregat llurs explosius 164 aparells de gran bombardeig, a l'acció dels quals cal afegir el metrallament per crescut nombre de càces. Després de confusa i densa preparació de l'artilleria italiana, la infanteria facciosa es llança a l'assalt, precedida per tancs que cobrien totalment el seu front; però els soldats espanyols, clavats al terreny, la rebutjaren per quatre vegades, i la posaren en desordenada fugida fins a deixar sembrat el camp materialment de cadàver i anihilant amb foc i arma blanca dos batallons.

Amb tropes de refresc, en el gairebé incessant relleuament d'unitats enemigues, que no poden ampliar llur capacitat de combat a més d'una acció, nous intents reiterats s'estavellaren durant la nit, davant el singular heroisme de la infanteria espanyola, que, sense cedir un sol pas, manté en la seva defensa, fent honor a la seva història gloriosa.

Al sector de Partida de Fanjuanas l'enemic, aclarant de projectils la cota 467, aconseguí ocupar-la; però a l'acte fou reconquistada en part per animós contraatac.

Avui, prossegueix amb iguals característiques la batalla de l'Ebre, en la qual l'enemic, després de repetits assalts i superant fins a la disbauxa les seves ostentacions de material, aconseguí conquerir dues altures al nord de Corbera, a costa d'un nombre incalculable de baixes.

L'aviació italo germana, reforçada en nombre que ultrapassa en molt les elevades pèrdues sofertes en els combats aeris de l'Ebre, actua amb desesperades intensitat i violència, però defuig sistemàticament el combat amb els nostres caces.

FRONT DE LLEVANT.—A la zona d'El Toro, després de dos costosos intents, l'enemic aconseguí ocupar Rincon de Juan Gordo.

FRONT D'EXTREMADURA. — En les últimes hores de la tarda del dia 4 passat, els nostres caces entaularen combat amb dues esquadretes de

«Fiat» i n'aterraren dos, els quals caigueren al N. de Cabeza de Buey.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

Penyora

El Tribunal Permanent de Guàrdia ha imposat una penyora de 20.000 pessetes a Salvador Vives Galí per vendre a preus abusius.

Serveis de la policia

Fa uns dies que uns individus amb el pretext de demanar-li una adreça conduïren a Francesca Pérez en un indret deshabitat de Sarrià i li prengueren 2.400 pessetes que portava.

Avui l'interessada ha vist un dels autors de la malifeta i l'ha denunciat a uns guàrdies que l'han portat detingut al Palau de Justícia.

La policia ha detingut Josep Garcia i Joan Frau en poder dels quals han estat trobats gran nombre de flascons de drogues heròiques.—Fabra.

Notes de la Generaitat

Ha visitat al President de la Generalitat el President de l'Agrupació de Periodistes Professionals per tal de demanar-li sigui concedida una pensió vitalícia a l'antic redactor del Diari de Barcelona, Marian Hernando Quintanilla, el qual té 84 anys d'edat i es troba en la més gran indigència.

El conseller de Justícia, senyor Pere Bosch Gimpera, ha arribat de retorn de Zuric, on assistí al Congrés Històric Internacional que s'ha celebrat en aquella ciutat.

El Conseller de Governació, aquest matí després de despatxar amb els alts funcionaris del departament ha rebut entre altres les visites del Comissari General d'Ordre Públic senyor Romero, del Comandant de les forces de Seguretat senyor Sanjuan i de l'alcalde de Vilassar de Mar.—Fabra.

Estranger

Els escriptors noruecs desitgen el triomf de la República

OSLO. — La revista d'estudiants socialistes «Revy» publica el resultat d'una enquesta entre els escriptors noruecs, el tema del qual era: «¿Qui vol vós que guanyi la guerra a Espanya?». Entre 27 escriptors als que s'ha fet aquesta pregunta, 24 s'han declarat a favor de la República Espanyola i tres a favor de Franco.

Un jove escriptor, Waldemar Brogger, que al principi fou partidari de Franco, reconeix ara el seu error, i dóna una salutació a la República pel seu programa de política liberal.

Les baixes dels facciosos a Llevant i a l'Ebre

LONDRES. — El corresponçal del «Daily Telegraph» a Barcelona es refereix a les enormes baixes dels facciosos, i diu que aquests fan actualment esforços desesperats per a ocupar les posicions de la dreta de l'Ebre. Des del mes de juny es calcula que les baixes dels facciosos als fronts de Llevant i de l'Ebre ascendeixen a 40 o 50.000 homes.

Un article del «Daily Herald»

LONDRES. — El «Daily Herald» publica un article en el que fa una crida per a que es recullin queviures amb destí a l'Espanya republicana. «Mentre el Govern ajorna els problemes de la no intervenció—diu el periòdic—el proper hivern no deuen faltar que viures ni prendes de vestir a Espanya».

El corresponçal de «The Times» a Hendaia destaca també la forta realsiència republicana, «malgrat un foc d'artilleria terriblement concentrat».

Els avions de Hitler volen sobre ciutats txeques

PRAGA.—De font oficiosa ha estat publicat un comunicat donant compte que abans d'ahir, a les dues de la tarda, un avió alemany volà sobre algunes poblacions txecoslovaques, a la regió de Horní Dvoriste. El mateix comunicat anuncia que ahir matí volaren cinc aparells, també alemanys, sobre algunes ciutats i boscos de Bohèmia.—Fabra.

El desvergonyiment de Mussolini

ROMA.—A propòsit d'Espanya, el «Giornale d'Italia», diu que les propostions del ministre d'Estat espanyol, senyor Alvarez del Vayo, relatives a la suspensió de les execucions de condemnats de mort i a l'amnistia, «posen en perill la integritat territorial d'Espanya i la seva sobirania».

La política internacional

LONDRES.—No ha estat facilitada cap nota de les reunions que han celebrat el Comitè General de les Trade Unions i els diputats de la minoria laborista.—Fabra.

LONDRES.—Hom sap que en la reunió del Comitè General de les Trade Unions s'ha acordat, davant del fracàs del Govern Nacional tant en la política exterior com interior demanar la reunió del Parlament per abans de la data fixada.

Els sindicats anglesos acusen al Govern de no haver-se preocupat degudament de la crisi econòmica que ha produït l'actual política de rearmament.—Fabra

PARIS.—Les notícies dels greus incidents ocorreguts a Moravska Ostrava han produït viva impressió en els cercles parisencs.

Són rebutjades totalment les informacions d'origen alemany, ja que es dóna com a cert que l'origen dels incidents ha de cercar-se en el descobriment d'un contraban d'armes destinades als audestes, a la frontera de Moràvia.

La descoberta d'aquest contraban d'armes confirma la impressió que cerquen solament guanyar temps i llançar-se a la revolta quan Hitler ho ordeni.—Fabra.

Venc

Per absentar-me, venc mobles i utensilis.
Carrer Lladó, 2 - Argentona.

Es venen

dos llots de metall daurat, amb barana, i el mobiliari d'un despatx. Tot en perfecte estat.
Raó: Xalet de l'Hotel Solé, Argentona.

Es desitja pràctic

Per construir Masetes de rajoles València.
Raó: Rafael Casanova, 11 (Magatzem).

Per braguers, faixes, mitges, aparells ortopèdics i demés

Preus reduïts

Casa Català

F. Galas, 322

Mataró

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:
a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legallitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estat de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propiuent, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estativ

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Hostal Bonaventura Durruti

esplèndid servei de coberts i a la carta
Gran saló per a Banquets i Festes
Habitacions amb aigua corrent i quartó de bany
Garatge en el mateix Hotel

N. Durruti, 1 Formi Galan, 377 Telfon 128